

MŪSŲ LIETUVA

NR. 27 (1562) — SEMANÁRIO — 1978 M. LIEPA — JULHO 13 D. — 5,00 kr.
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 — 01000 São Paulo, SP. Tel.273.0338

SAVE SURADUSI LIETUVA

Inž. Br. Nainio mintys IV PALKE

Noriu bent prabėgomis pro PLB prizmą pažiūrėti į Lietuvą. Šia tema kalbėti reikia atsargiai, nes gali būti nesuprastas, arba nenorėtas suprasti ir nukautas, kaip tautos priešas, išdavikas..

Pirmiausia pora principų:

1. PLB siekia Lietuvai pilnos laisvės ir pilnos valstybinės nepriklausomybės.
2. Komunizmas nėra priimtinas nei kaip pasaulėžiūrinė — ekonominė, nei kaip valstybinė santvarka.
3. Komunizmas iš viso nepriimtinas.
4. Nepriimtinas betkoks bendradarbiavimas su okupantu.

Tie principai yra tvirti, PLB valdyba, kiek mes žinom, ir kraštų bendruomenių valdybos jais vadovaujasi.

Mes žinom, koks yra okupantas ir jį pažįstam, jokių iliuzijų neturim; žinom, kad gera valia jis laivės Lietuvai niekada neduos, komunistinės sistemos gera valia neatsisakys, todėl ir laisvė, ir sistemos pakeitimasis turi būti iškovotas. Nors komunistinės sistemos vykdymo metoduose pasikeitimų ir palengvėjimų sulaukti galime, bet principuose tokių dalykų nesitikime.

Tačiau mums vienas dalykas yra labai aiškus, ir čia mes nuo kai kurių skiriamės. Mes žinome, kad Lietuvoje yra **okupantas ir okupuotas lietuvis**. Ir mes vieną nuo kito skiriame. Mes stebime okupuotą lietuvį, matome jį sunkiose okupacijos sąlygose dirbanti, besimokslinanti, kuriantį, mylintį savo tautą, savo žemę, laikinai prie okupacijos sąlygų pritačiusį, bet kiekvienu metu siekiantį tos okupacijos nusikratyti. Tokių yra dauguma: kolūkio darbininkai, fabriky ir įmonių darbininkai, profesoriai, menininkai... Tokį mes vertiname, su juo norime santykiuoti, palaikyti ryšius, jam padėti, o jo kūryba pasinaudoti ir skleisti ją po laisvą pasaulį ...

Mes pažįstame dar ir kitą lietuvį: Lietuvį **disidentą**, kovojantį visai atvirai su okupantu ir dėl to labai kenčiantį. Tokį laikome moderniu mūsų tautos didvyriu, jį ypač gerbiame, juo didžiuojamės, jam padedame, pakliuvusį kaip galime giname ir gelbime.

Pažįstame ir trečią — **pogrindininką**, Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikų autorių, Aušros, Varpo ir kitos pogrindžio spaudos organizatorių, autorius, leidėjus, platintojus. Didžiuojamės, gerbiame, sveikiname ir jeigu galime, padedam. Jie kol kas mum dar nežinomi didvyriai.

Mūsų nuomone nuo šių trijų ir dar kelių panašių į jas grupių priklauso **lietuvų tautos likimas**, ateitis, jos laisvė ar nelaisvė ir pirminis vaidmuo sąlygoms atsiradus spręsti savo tautos ateitį.

Taip pat mes turim dar tokį lietuvį, kuris rūpinasi tik savimi. Nesvarbu jam kokia kaina, nesvarbu kokiu būdu, by tik gerai gyventi. Tokiam visos valdžios geros, jei tik jam moka pinigų. O už pinigų jis gali daryti viską: priklausyti komunistų partijai, pataikauti okupantui, skusti jam kitus lietuvius ir daryti taip, kaip jam valdžia liepia. Tokie daugiausia yra šiek tiek, bet ne daug, pasimokinę (kadangi tingėjo), ivairūs ne specialistai, valdžios tarnautojai — biurokratai, jos tvarkos saugotojai. Sunku būtų pasakyti, kiek jie Lietuvai padarė žalos, bet kitiems lietuviams jie pridarė didelių bėdų, nemalonumų. Tačiau tie vis tuoj pat pasikeistų, jei tik pasikeistų valdžia. Šiandien

Kun. Juozui Šeškevičiui SVEIKINIMŲ!

Jie kovoja prieš Dievą, o komunizmui sugriuvus, ryt pirmieji susigrūstų į bažnyčias; šiandien jie nešioja kūjus ir pjautuvą, o valdžiai pasikeitus, pirmieji vėl griebtų ir lakstytų su trispalvėmis.

Ir paskutinė rūšis, būk aukštesnis partijos elitas, daugumoj tikri idealistai komunistai, Maskvos patikėtiniai, buvę revoliucionieriai, o pozicionieriai, o dabar pozicionieriai. Jie jau sunkiai pasikeistų ir valdžiai pasikeitus. Jie mokytų, patyrę specialistai, budrūs Maskvos įsakymų vykdytojai.

Toks maždaug būtų skerspjūvis okupuotos lietuvių tautos, mūsų požiūriu. Jis mums lyg ir saktų, kad lietuvių tauta, nors ir labai nukentėjusi, nukraujavusi, šio karo metu ir jo pasekose praradusi beveik ketvirtadalį savo žmonių, ilgokai pasiblaškiusi, dabar yra save suradusi, yra gyva, kurianti, lietuviška, patriotiška, auginanti patriotišką jaunimą, antirusišką, antikomunistišką, siekiantį laisvės ir nepriklausomybės. Tokiam teigimui įrodyti galima būtų pririnkti šimtus ir tūkstančius pavyzdžių. 1970 m. surašinėjimo duomeniai rodo, kad Lietuvoje gyveno 3.200.000 žmonių, iš kurių lietuvių buvo 80,5 %, kai tuo tarpu Latvijoje tebuvo tik 56 %. Taip pat Lietuva yra jau labai išsimokslinusi, turi žymių mokslininkų: elektronikoj, fizikoj ir metalo apdirbimo pirmaujanti visoje Sov. Sąjungoje. Šiuo metu aukštosiose mokyklose turinti apie 60.000 studentų. Iš žemės ūkio krašto jau tapusi industriniu-urbanistiniu kraštu (miestuose gyvena jau daugiau negu pusė Lietuvos gyventojų), labai gerai išvysčiusi liuanistikos mokslus, liaudies meną, kultūrinę veiklą.

Urugvajaus "Zinios"

PRANEŠIMAS IŠ ITALIJOS

Italai domisi lietuviais

KL. RAZMINAS

Siomis dienomis Italijos visuomenę, spaudą ir kitas komunikacijos institucijas pasiekė naujas dvigubas vasario-kovo mėnesių "ELTA-PRESS" numeris, redaguojamas mons. Vinco Mincevičiaus. Italų visuomenei leidinys pateikia įvairių politinių ir religinių informacijų apie lietuvių gyvenimą bei veiklą pavergtoje tėvynėje ir išeivijoje.

Politinių žinių skyriuje daug vietos duota Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 60-siom metinėm paminėti. Pradžioje duodama išsami Lietuvos kovos už laisvę ir nepriklausomybę istorinė apžvalga. Toliau objektyviai vertinami sovietų ir vokiečių okupacijų laikotarpiai bei plačiai informuojama apie Lietuvos diplomatinės tarnybos ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto nuolatinės pastangas kelti Lietuvos klausimą viešojoje pasaulio opinijoje, atgauti lietuvių tautai laisvę ir nepriklausomybę. Tą pastangas efektyviai remia JAV, Kanados, Australijos ir kitų laisvojo pasaulio kraštų vyriausybės. "ELTA-PRESS" išsiaiškina JAV užsienio reikalų min. Cyrus Vance bei Australijos min. pirmininko Malcolmo Fraserio pareiškimus Vasario 16-sios 60-jų metinių proga. Pateikiami taip pat Lietuvos diplomatinės tarybos šefo St. Lozoraičio ir VLIKO pirm. dr. K. J. Valiūno specialūs atsisakymai, kuriuose reiškiamas viltis, kad lietuvių tauta vėl atgaus laisvę bei nepriklausomybę. Baigiant išsamiai aprašomas Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo iškilmingas minėjimas JAV kongrese bei informuojama apie gausius minėjimus viso pasaulio lietuvių bendruomenėse.

"ELTA-PRESS" toliau pateikia italų visuomenei B. Vizgirdo išsamų pranešimą apie antisovietines demonstracijas Vilniuje po "Žalgirio" pergalės prieš sovietų futbolo komandą. Išsami medžiaga paimta iš Lietuvoje slaptai leidžiamos "Aušros" 9 nr. Taip pat pranešama, kad Vakarų pasiekė nauja "Gulago salyno kronika" rusų kalba, pasirodžiusi Permės koncentracijos lageriuose, kur yra kalinama daug lietuvių disidentų, kaip Šarūnas Žukauskas, Petras Plumpa, Vytautas Kavaliūnas, lietuvių bičiulis Kovaliovas ir kiti.

Politinių žinių apžvalgoje

taip pat pranešama, kad Baltijos kraštuose yra įsisteigęs bendras Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautinis komitetas ginti žmogaus teisėms pagal Helsinkio nutarimų principus. Šis sąjūdis yra pasiryžęs leisti savo veiklos dokumentus "EsLaLi" vardu ir informuoti laisvuosius Vakarų.

"ELTA-PRESS", kaip ir didieji italų dienraščiai, plačiai komentuoja Vinco Sausaičio sušaudymą Vilniuje š.m. vasario 21 d. V. Sausaitis buvo sušaudytas "už bendradarbiavimą su naciais antrojo pasaulinio karo metu". Tai rodo aiškias Maskvos pastangas įbauginti lietuvius patriotus ir disidentus bei priversti juos akiai paklusti sovietų režimui.

Religinių žinių skyriuje "ELTA-PRESS" pateikia Lietuvos katalikų sveikinimą popiežiui Pauliui VI-jam jo 80 gimtadienio proga. Sveikinimo tekstas, paimtas iš "LKB KRONIKOS" 30-jo nr. ir išverstas itališkai,

buvo įteiktas Šv. Tėvui.

Ypatingai iškeliamas popiežiaus Pauliaus VI nepaprastas mostas š.m. Velykų šventės proga. "Pirmą kartą Katalikų Bendrijos istorijoje" — pažymi "ELTA-PRESS" — iš Šv. Petro bazilikos centrinio balkono radijo ir televizijos bangomis į visą pasaulį pasklido popiežiaus Pauliaus VI sveikinimas lietuvių kalba LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ". Tai susilaukė visame pasaulyje nepaprasto atgarsio, ypač Lietuvoje ir išeivijoje. Šis mostas buvo gražus padaršinimas lietuvių tautai visur ir visada likti ištikima Apaštalo Sostui, savo tikėjimui ir savo religiniam bei tautiniam papročiam. Italijos Lietuvių Bendruomenės pirm. mons. V. Mincevičius specialia telegrama išreiškė Šv. Tėvui lietuvių tautos padėką. Be to, Vatikane gauta daugybė padėkos pareiškimų iš įvairių pasaulio lietuvių bendruomenių ir iš Lietuvos.

Baltiečių delegacija prezidentūroje

Š.m. birželio 13 d., 3.15 v.p. p., Vašingtone, Baltuosiuose Rūmuose, buvo primta lietuvių, latvių ir estų delegacija, kuri išsiaiškina valandą kalbėjosi su JAV viceprezidentu Walter F. Mondale. Su juo besikalbant, atėjo ir pats JAV prezidentas J. Carteris, kuris taip pat domėjosi baltiečių reikalais. Lankymosi

metu viceprezidentui buvo išdėstyti bei aptarti politiniai, visuomeniniai ir kultūriniai klausimai: Baltijos valstybių okupacijos nepripažinimas, diplomatinės tarnybų išlaikymas, kolonizizmas, rusifikacija, žmogaus teisių paneigimas, išskirtų šeimų sujungimas, lietuviškų bendruomenių išlaikymas JAV-

Aštuoniasdešimtojo gimtadienio suukus gen. konsului dr. J. ŽMUIDZIANIUI. Iš kairės: H. ŽMUIDZINIENĖ, sukaktuvinė, E. JANKUTĖ — M. Lietuvos patriarcho dukra Nuotr. St. Dabkaus

AUGANTYS ZARASAI

Zarasų pakrastyje, kairiojoje plento į Daugpilį pusėje, pradedamas statyti naujasis šio miesto mikrorajonas. Dviejuose daugiabučiuose namuose gyventojai jau atšventė įkurtuves. Čia numatyta pastatyti 280 vietų vaikų darželį, vidurinę 1.280 vietų mokyklą, įrengti prekybos centrą. Zarasų ekskursijų biuras, pernai aptarnavęs 114.000 turistų, šiemet tikisi susilaukti dar didesnio jų skaičiaus. Keturiasdešimt ekskursantams skirtų kelionių šiemet papildyta dar trimis. Jiems bus siūloma pakeliauti tautiniame Lietuvos parke, apsilankyti J. Stalino įsakyta sušaudyto sovietų karvedžio J. Uborevičiaus gimtineje ir Švenčionių rajono Antanų miške, kur II D. karo metais buvo šiaurinės Lietuvos srities kompartijos štabas. Šiaurės rytų Lietuvos muzėjus bus įrengtas senoje sodyboje Gražučių miške, Samanų ežero pakranteje.

MOKSLEIVIŲ VASARA

Gegužės 19 d. "Tiesa" paskelbė pasirošimus artėjančiai moksleivių vasarai. Įsteigus 62 naujas stovyklas, jų bendras skaičius esąs padidintas iki 1.360. Tose įvairaus pobūdžio stovyklose dalį savo vasaros atostogų praleis 167.000 moksleivių. Vyresniųjų moksleivių laukia darbo ir poilsio stovyklos. Jose dirbs ir ilsės apie 56.000 moksleivių. Stovyklos mieste pasiliekančiam vaikams organizuojamos prie švietimo įstaigų ir sporto bazių. Sergantiems vaikams numatyta 14 sanatorinių pionierių stovyklų.

se, etninių studijų programa ir kt. Viceprezidentas visus pageidavimus priėmė palankiai ir pažadėjo į juos atkreipti dėmesį atitinkamų institucijų. Jis užtikrino, kad JAV nuo 1940 m. laikosi Baltijos valstybių okupacijos nepripažinimo politikos ir neketina jos keisti.

Siame priėmime, be viceprez. Mondale, dalyvavo Valstybės Departamento, Valstybės Saugumo Tarybos atstovai ir Baltųjų Rūmų pareigūnai.

Iš lietuvių pusės delegacijoje dalyvavo: VLIKO pirm. dr. K. J. Valiūnas, PLB pirm. inž. Br. Nainys, JAV LB krašto valdybos pirm. inž. Alg. Gečys, vicepirm. R. Česonis, JAV LB atstovas Vašingtone Alg. Gureckas, Religinės Šalpos direktorius kun. K. Pugevičius, Lituanistikos Instituto atstovas dr. T. Remeikis, Pasaulio Lietuvių Jaunimo S-gos vicepirm. V. Nakas, spaudos atstovė Jolanda Raslavičiūtė, Pasaulio Latvių Sąjungos vicepirm. dr. O. Pavlovskis ir JAV Estų Tarybos vicepirm. M. Kari. Šiai delegacijai priėmimą išrūpino R. Česonis, dalyvaujantis politinėje amerikiečių veikloje. Šis priėmimas laikomas reikšmingu JAV vyriausybės mostu pavergtomis Baltijos valstybėms ir baltiečių kilmės JAV piliečiams.

NUTEISTAS BALYS GAJAUSKAS

Nuteistas 10 metų kalėjimo ir 5 ištėrimo

Vilniuje balandžio 14 nuteistas politinis kalinys Balys Gajauskas. Jis nuteistas 10 metų kalėjimo ir 5 metus ištėrimo. Teismas prasidėjo balandžio 11. Jis vyko prie uždarytų durų, įleido tik motiną ir sužieduotinę.

Politinis kalinys Balys Gajauskas jau buvo atsėdėjęs sovietiniuose kalėjimuose 25 metus. Buvo grįžęs ir gyveno Kaune. Bet saugumas jo nepaliko ramybėje. Nuolat jis buvo sekamas, nuolat jo bute buvo daromos kratos. Tokia krata, suminėta Liet. Kat. Bažnyčios Kronikoje, buvo 1974 gruodžio 23 rytą Saugumiečiai, įsiveržę į jo butą, darbavosi visą dieną. Jo motina, vos pamačiusi saugumiečius, apalpo ir buvo nuvežta į ligoninę. Kratos metu be religinės literatūros, paimta 135 politinių

Balys Gajauskas

kalinių sąrašas ir pinigai. Saugumiečių nuomone, pas jį rasti pinigai buvo skirti politiniam ka-

liniam remti. Tada Gajauskas buvo nugabentas į Vilniaus saugumą ir ten tardytas 3 dienas.

1977 balandžio 20 jis buvo pakviestas į saugumą, kaip liudininkas Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos byloje. Iš saugumo jis nebebuvo išleistas. Tada buvo pradėtos įvairios kratos. Kaune iškratyti Onos Grigaliūnienės ir Leonardo Saviskio butai. Kratos metu paimta vertinga istorinė medžiaga iš partizaninio judėjimo 1944-52 metais. Į Saugumo rankas pateko Bendro Demokratinio pasipriešinimo sąjūdžio, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio ir Vanagų štabo dokumentai.

Balys Gajauskas buvo kaltinamas turėjęs ryšio su Solženicyno fondu ir Lietuvos partizanų archyvu, kad rengęs antitarybinę veiklą.

Balys Gajauskas yra palaužtos sveikatos, tad šią bausmę vargu ar galės atlaikyti.

Bolševikai apie Balį Gajauską

Arba jų spaudos žodynas ir argumentai

Vilnius. — Balio Gajausko, šių laikų Lietuvos kankinio, teismas ir antras nuteisimas buvo plačiai aprašytas viso laisvojo pasaulio spaudoje, linksniuotas radijo bandose ir televizijos kanaluose. Kad tai labai nemalonu bolševikams, ir jie bando teisintis, pateikia daugybę sufabrikuotų kaltinimų nuteistajam, tai nieko nuostabaus, tai jų profesija. Skaitytojams gali būti įdomu, kokius argumentus ir kokį išradiną žodyną plūdimuisi vartoja jų spauda. Pavyzdžiui paimkim "Tiesos" (IV.16) straipsnio, ("Veidas be kaukės") užimančio du trečdalius puslapio, kelias ištraukas:

"Pastaruoju metu užsienio nacionalistinėje spaudoje, pagarsėjusioje pirmiausia šmeižtais ir prasimanymais apie tarybinio gyvenimo tikrovę, bei ne kartą skandalingai apsimelavusių radijo stočių laidose pasigirsta isteriški šūkaliojimai apie kažkokius "nuskriaustuosius", "persekiojamuosius", "sąžinės belaisvius" ir t.t., neva, atsidūrusius sunkioje būklėje Tarybų Lietuvoje. Ko tik šių kampanijų metu neišsigalvojama! Oro piratai ir žmogžudžiai tada pavirsta "tautos didvy-

riais", užkietėjusiems chuliganams ir vagim-recidyvistams uždedamas "kovotojų už nepriklausomybę" vainikas, dykaduoniai ir kitokie plevėsos tampa žmogaus teisių "gynėjais".

"Tai plačiai žinomi ir pastoviai naudojami nacionalistinių atplaišų bei jų ideologų, suradusių prieglobstį dolerio paunksmėje, metodai. Tai — toli gražu ne tiek gynimas tų tariamųjų "kankinių", kiek savo sutepto kailio baltinimas. O, svarbiausia, tai labai pelningas biznis, — tiek politinis, tiek grynai materialinis. "Aukokite vargšams nukentėjusiems!" — šaukia tokie gynėjai, o su kiekvienu išviliotu iš lengvatiškių doleriu tekini bėga į banką, kad papildytų asmeninę sąskaitą.

"Jų ginamųjų sąrašus — tiesa, labai skurdžius ir abejotinos reputacijos — patenka gana spalvingi "kovotojai" ir "kankiniai". Vienas jų — Balys Gajauskas, antrą kartą patrauktas baudžiamojon atsakomybėn už savo veiksmus, kuriuos tarybinis baudžiamasis kodeksas kvalifikuoja kaip valstybinius nusikaltimus".

"Tiesa", aprašiusi jo partizanavimo ("banditišką") veiklą, grįžta prie dabartinių laikų:

"Buvęs smurtininkas tampa kovotoju už "laisvę ir nepriklausomybę". Slapstydamasis, kaip šikšnosparnis, vieno Kauno forto požemiuose, jis naktimis išlįsdavo į paviršių ir tamsiose pavartėse, ant tualetų durų klijuodavo iš anksto paruoštus lapelius, kuriuose grasino mirtimi, terorizavo naujo gyvenimo kūrėjus: darbo pirmūnus, komjaunuolius, atsidavusius savo liaudžiai inteligentus, tarybinius aktyvistus.

"B. Gajauskas atliekamu nuo darbo metu, o neretai ir tada, kai jo bendradarbiai triūsė prie staklių šviesiuose naujų gamyklų cechuose ar statybų pastoliuose, vėl ėmėsi šikšnosparnio vaidmens. Jeigu jau neįmanoma su ginklu rankose leisti į naktinius žygius, tai bent tebūnie pagarginti tie, kurie kažkada tai darė. B. Gajauskas tampa "istoriografu". Jo tyrinėjimų objektas — kruvinųjų sėbrų darbai ir "žygiai".

"Lapas po lapo, su užkietėjusio maniako užsispyrimu, atkuriamos buržuazinių nacionalistinių gaujų "operacijos". Dieną naktį tikslinami sąrašai visokiųjų "vanagų", "erelių", "vilku" ir t.t. Ir B. Gajauskas išsijuošęs daugina šiuos dokumentus".

— Užsienio lietuvių visuomeniniam ir kultūriniam gyvenimui sekti okupuotoje Lietuvoje yra Maskvos ištikimas tarnas Vytautas Kazakevičius. Išėivijos gyvenime jis gana dažnai sustoja ties Vilnės, Laisvės ir jau užsidariusio kanadiško Liaudies Balso (1976) raudonųjų visuomenine ir kultūrine veikla, jų "nuopelnais". O naujuosius ateivius įkyriai pravardžiuoja buržuazinais emigrantais ir jų veikloje ir pastangose nemato perspektyvos ateičiai. Rašydamas apie išėivijos teatrą, V. Kazakevičius teigia, kad lietuvių išėivija neturi savo teatro ir kad nėra tokiam teatrui ir sąlygų, nes išėivija esanti nusigrėžusi nuo "Tarybų Lietuvos" gyvybinių šaltinių. V. Kazakevičiui ypač nepatinka sovietinę tikrovę liečią draminiai A. Kairio ir A. Lāndsbergio kūriniai. A. Kairį įkyriai pravardžiuoja grafomanu, suniekina jo pastangomis suorganizuotus dramos festivalius. Matyt, tokios yra okupantų statybinio pareigos!

— Maskvos medaliai lituanistams. Praėjusių metų pabaigoje Sovietijos liaudies ūkio pasiekimo parodoje Maskvoje dalyvavo ir Lietuva. Ten už mokslinius lituanistikos darbus pirmo laipsnio garbės diplomu apdovanotas Lietuvos mokslų akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institutas. Sidabro medalį ir piniginę dovaną gavo to instituto direktorius Kostas Korsakas — už akademinės "Lietuvių literatūros istorijos" suredavimą, bronzos medalius gavo filologijos kandidatas Ambraziejus Jonynas — už penkiatomę "Lietuvių tautosaką", kalbininkas Kazys Ulvydas — už trijų tomų "Lietuvių kalbos gramatiką", "Lietuvių kalbos žodyno" redaktoriai Antanas Lyberis ir Vytautas Vitkauskas. Kovo pabaigoje tie medaliai buvo iškilmingai įteikti LMA lietuvių kalbos ir literatūros instituto susirinkime Vilniuje.

— Nemažą vaidmenį Vilniaus lietuvių kultūriniam gyvenime vaidina Meno darbuotojų rūmai, pradėję veikti 1976 metais. Tai naujai atremontuotas pastatas, kuriame carų laikais siautėjo jo spaudos draudimo sumanytojai ir žiaurūs vykdytojai — Muravjovas, Kaufmanas ir kiti generalgubernatoriai. Dabar čia vyksta parodos, koncertai, literatūros vakarai, susirinkimai. Tačiau rūmai ir dabar nėra laisvi nuo rusinimo tendencijų. Juk vadinamuose kultūrinuose "plenumuose", kai dalyvauja bent vienas rusas ar gudas, turi būti kalbama rusiškai.

TIESA IR GYVENIMAS

Stasys Yla

ARABAS GIRIA LIETUVIUS

Buvo 1945 metų rudenį, kai patekau į pereinamąją DP stovyklą Berlyne. Ten radau įvairių tautybių žmonių: švedų, danų, lenkų, latvių net arabų. Visi valgėme vienoje salėje, susigrupavę dažniausiai pagal tautybes. Lietuvių buvome keletas.

Mes laikėmės senųjų mūsų tautos papročių ir prieš valgy persižegnodavome. Aš dar truputį pasimelsdavau vienas, palenkęs galvą: mane jaudino mintis, kad šitas tautų mišinys, jį ieškąs išsigelbėjimo, čia vis dėlto yra stebūklingai saugojamas ir maitinamas.

Spalių paskutinę dieną pranešė, kad ryt mus gabens toliau, į Vakarų Vokietiją. Vakare anglai suruošė mums išleistuves, patys dalyvaudami su mumis pobūvyje. Po užkandžių kalbėjau su simpatingu latvių pastorium Nesaule. Tuo metu prie mūsų priėjo vienas arabas ir ėmė mus kalbinti. Išsišnekęs paaiškėjo, kad jis kilęs iš Pietų Arabijos. Parodė mums ir Panarabijos užsienių reikalų ministerių konferencijos nuotrauką viduryje šalia Egipto karaliaus Faruko stovėjo ir jis. Pasikeičiant adresais jis užrašė: filosofijos daktaras Hanas (kunigaikštis) K u h n. Studijavęs jis įvairiuose kraštuose. Puikiai kalbėjo vokiškai, prancūziškai, angliškai. Europą jis pažįstas neblogiau kaip europiečiai; pats esąs mahometonas, bet visa širdimi gerbia krikščionybę. Jo nuomone, tik jina galinti išgelbėti Europą nuo susmukimo.

Mano kaimynui Nesaulei pasitraukus į šalį, kunigaikštis Kuhnas pareiškė norėjęs specialiai su manimi pasikalbėti. Jis atkreipęs dėmesį į mano maldą ir mano draugų žegnojimąsi.

— Įsivaizduokit, kalbėjo jis, — visoj toj minioj, kuri man pirminė gyvulių, pribėgusių prie maisto, aš pamačiau keletą žmonių, kurie išsiskyrė. Man rodos, žmogus tuo išsiskiria iš gyvulių, kad jis prie stalo pasimeldžia.

— Kokios jūs tautos? — pagaliau jis paklausė.

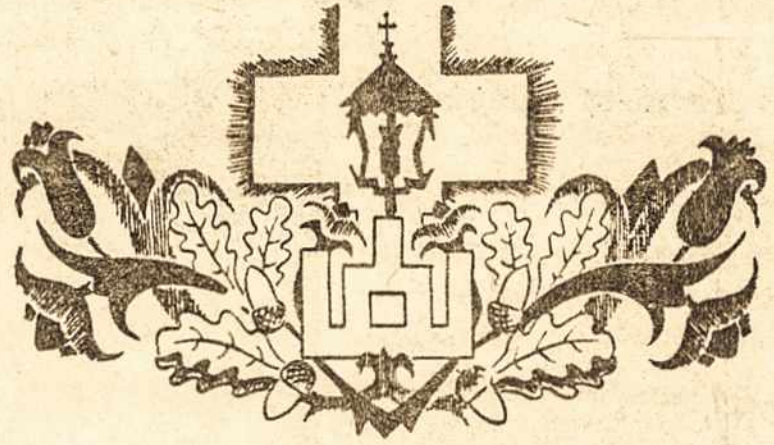
— Lietuvis, — atsakiau.

— Jūsų Tėvynė turi būti giliai dvasingas ir kultūringas kraštas, — pasakė jis.

Iš tikro, pirmiausia mes pažįstame žmones ne iš paviršiaus, bet iš jų vidaus. Dar mes nežinome jo vardo, bet iš ženklų ir elgesio matome, kokią dvasinę kultūrą jis atstovauja. Po to atsiranda jam pagarba ir mes teiraujamės, iš kur jis, kokios tautos. Ne tik jam, bet ir jo tautai tada atsiranda simpatija.

Ne tik kryžiaus ženklas, bet ir kiekvienas kilnus, gražus elgesys apreiškia tautos dvasingumą bei kultūringumą. O pagrindinis lietuvių tautos bruožas, kaip visi pripažįsta, yra g e r u m a s, d o r u n a s. Lietuvis tuo ir laimi visų simpatijas, kad jis savo dvasios gelmėse yra geras. Jis savaip geras, ne taip, kaip kitų tautų žmonės. Lenkas mėgsta pasirodyti geru ir didingu, bet jam stinga to paprasto vidaus gerumo. Prancūzo gerumas labai išlygintas, pasvertas ir formomis apipintas: jis gero skonio žmogus. Anglas santūrus ir džentelmenas: jis negreit pasitiki žmogumi ir savo gerumą apskaičiuoja. Vokiečio gerumas pagrįstas disciplinotumu, tvarka ir paklusnumu. Lietuvio gerumas išsilieja kaip upė, kartais gal net perplačiai, bet jis yra paprastas, tiesus ir atviras.

Kiekviena tauta susikuria savitą gėrio ir blogio supratimą. Kaip tai įvyksta, nelengva pasakyti: per ilgus šimtmečius, per papročius, per tautos charakterį. Nors dorovės dėsniai daugeliui tautų bendri, bet yra kažkas labai jautraus tame jų pasisavinimo būde, kuris kiekvienoje tautoje susidaro skirtingas. Šito ir lietuvis, atsidūręs svetur, neprivalo užmiršti. Dostojevskis įspėja tautas, kurios bando atsižadėti dorinio savo charakterio. Jis sako, kad tokios tautos užtrina bet kokį skirtumą tarp gėrio ir blogio, ir pačios eina į pražūtį. Dorinis tautos charakteris yra nepakeičiamas kitos tautos charakteriui. Kas bando, atsidūręs kitoj tautoj, prisitaikinti, jos doriniu galvojimu perisiimti, savo išsižadėdamas, tas žūsta ne tik savai tautai, bet ir pačiai dorovei. Tokių liūdnuj įvykių yra daug užrašyta emigracijų istorijoje. Daug ir mūsų tautiečių yra žuvę kaip žmonės ir lietuviai, ypač seniau. Dėl to, kad jie savo dorinį charakterį pametė, o svetimo nepajėgė tinkamai perimti.

KAS ČIA PASAKYTA KANADOS LIETUVIAMS,
LIEČIA VISUS LIETUVIUS

"Esate šventųjų ir didvyrių tauta"

Lietuvos Kankinių šventovės Toronto - Mississaugoje dedikacijos šventinimo proga 1978. VI. 11 arkiv. Angelo Palmas — popiežiaus pranešėjus Kanadai pasakė įsidėmėtiną kalbą angliškai. Čia pateikiame jos vertimą. RED.

BRANGŪS BROLIAI LIETUVIAI!

Džiaugiuosi šiandieną būdamas jūsų tarpe, ir žinote kodėl. Mano atvykimas rodo, kaip labai Popiežius myli jus, yra su jumis savo meile bei drąsiančiu žodžiu.

Visi žino jūsų ištikimybę Kristui ir Jo Bendrijai, jūsų pasiaukojimą, kad tikėjimas išliktų brangių paveldėtų lobiu, nežiūrint kokios bebūtų kliūtys.

Jūs esate šventųjų ir didvyrių tauta. Ir ši šventovė, kurią pastatydinote Dievo šlovei ir savo kankinių garbei, liudija jūsų, kaip krikščionių ir katalikų, nepalaužiamą ryžtą bei gyvastingumą. Maldos ir giesmės, kurios kilns čia bent iš vienos širdies bei sielos, bus išraiška jūsų autentiškumo ir vilties.

Tauta, kuri tiki ir kenčia už savo tikėjimą, niekad negali mirti. Ji yra skirta dideliem dalykam. Dievas panaudoja tokią tautą kaip rinktinį instrumentą vykdyti universaliam savo meilės bei išganymo planui pasaulyje.

Kanados žemėje visi jūs esate pasiuntiniai. Viešpats siuntė jus į šį gražų, svetingą kraštą, kad būtumėte liudytojais meilios jo prezencijos žmonėse. Modernusis žmogus, nusivylęs medžiagine pažanga, patirs iš jūsų, kad svarbiausias dalykas yra Dievas ir žmogaus siela su nemirtingomis vertybėmis; kad tikrai per Dievą ir jo meilę, besireiškančią žmonių gyvenime, išblaškytoji žmonija atras savo kelią ir taiką, džiaugsmą ir išgelbėjimą žiojėjančios bedugnės akivaizdoje.

Mumyse gali kilti iliuzija, kad brutali ginklų jėga gali pakeisti žmonijos likimą. Tačiau istori-

ja moko mus, kad visos šio pasaulio imperijos, kad ir galinčiausias, gali subyrėti ir kad galutinė pergalė bus Dievo. Dėlto būkite tvirti savo tikėjime, brangūs mano broliai lietuviai. Jūsų tikėjimas bus jūsų pergalė.

Siuo džiugu momentu mūsų mintys skrieja anapus Atlanto. Jūsų kraštas ir jūsų žmonės dalyvauja čia kartu su mumis. Tegu ši krikščioniško gyvenimo manifestacija pasiekia jus. Jūsų piningais Šv. Dvasios keliai tepasako ten likusiems jūsų žmonėms, kunigams, vienuolėnams ir visiems broliams, paženkliuotiem Krikštu. — kad mes niekada jų nepamirštame. Tebū jie nuolat mūsų širdyse būmintyse kaip mylimiausi žmonės, su kuriais norime dalintis jų kančiomis ir jų viltimi.

Taip, ir jų viltimi! Mes jau žinome (tai patvirtina krikščionių Bendrijos istorija), kad kankinių kraujas buvo ir visuomet bus sėkla, ugdanti naujus krikščionis.

Mes esame krikščionys. Dievas yra su mumis. Jis pasiliks su mumis iki pasaulio pabaigos. Kaip Jis kentėjo kad kiekvienas žmogus gyventų taip bus ir su krikščionių Bendrija. Jūsų šalis, kuri kenčia kankinčių tamsoje, yra panaši kviečio grūdą, kurio mirtis žemėje ruošia naują žydinti pasarį.

Jūsų kankiniai, kurie yra visos krikščionių Bendrijos kankiniai, globos mus iš augštybių. Tebūnie visuomet ši nauja šventovė Dievo namai, kur rinksis Kristaus mokiniai ne savo persekiotojų smerkti, bet jų laiminti; ne keršto maldauti tiems, kurie kovoja prieš Dievą, bet melsti atsivertimo ir atleidimo. ne laikinių interesų pergalės prašyti, bet Kristaus ir Jo viešpatijos tikėtis per Nekaltosios bei Sopulingosios Mergelės Marijos užtarimą.

Šie Dievo namai yra dangaus vartai. Tai mūsų ateities viltis.

BRAZILIJOS lietuvių jaunimo sąjunga

DĖMESIO Jaunimui!

Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga (BLJS) kviečia narius ir bendrai visą jaunimą dalyvauti susirinkime liepos (julho) 16 dieną, 15,30 (pusę keturių) Jaunimo Namuose, V. Zelinoje.

Susirinkime bus duoti svarbūs pranešimai, liečiantys pasiruošimą IV-jam Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui. Todėl prašome susirinkime dalyvauti.

Aleksandras Valavičius
BLJS valdybos sekretorius

DĖMESIO, DĖMESIO.

Jaunas žmogau.

Ar esi 16–35 m. amžiaus? Ar ieškai progos išreikšti kokią nors nuomonę ar mintį? Ar norėtum išbandyti savo kūrybinius gabumus? Ar nori laimėti pinigų? Jei taip, tai skaityk toliau.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga skelbia pasaulinio masto rašybos konkursą. Jei gerai lietuviškai rašai, neslėpk savo talentų. Mes ieškome jaunų literatų. Jei silpnai rašai, nenusimink. Mums svarbu ne tik kaip rašai, bet ir ką nori pasakyti. PLJS taip pat duoda tau pilną savarankiškumą rašyti kiek ir ką tik nori. Tad pasiskaityk taisykles, semkis įkvėpimo, ir imk už plunksnos.

Kas gali dalyvauti?

Šiame konkurse gali dalyvauti visų kraštų lietuvių jaunimas nuo 16–35 m. amžiaus. Taip pat gali dalyvauti visų kraštų LJS valdybų nariai, išskyrus mūsų centrinės valdybos narius, kurie ruošia konkursą. Konkursas yra padalintas į dvi dalis, pagal amžių: 1) jaunimui nuo 16–24 m. amžiaus ir 2) vyresniems nuo 25–35 m.

Ką reikia rašyti?

Konkursas turi tris rašinių sritis:

- beletristika:** trumpa apysaka, anekdotas, novelė, ar bet kokia rūšis grožinės literatūros.
- poezija:** eilėraštis ar eilėraščių rinkinys. Kiekvienas eilėraštis bus atskirai įvertintas. Eilėraščiai, kurie sudaro tam tikrą ciklą ar junginį, skaitysis kaip vienas darbas.
- žurnalistika:** reportažas, aprašymas tikro įvykio, svarstymas aktualaus klausimo. Temos gali apimti politiką, religiją, sportą, meną, visuomenės reikalus, ir kt.

Temos ir ilgis

PLJS jokių specifinių temų nenustato. Būtų gerai, jeigu jaunimas pasirinktų jaunimui aktuales temas, bet tas nėra reikalaujama. Taip pat nenustatome rašinių ilgio. Rašyk kiek nori ir kiek gali. Svarbu tik, kad rašytumei lietuviškai. Gali, jei nori, rašyti daugiau negu vieną rašinį ar eilėraštį. Gali dalyvauti visose srityse — beletristinėj, poetinėj ir žurnalistinėj.

CONCURSO LITERÁRIO

A P.L.J.S. está patrocinando este concurso no mundo inteiro para os jovens lituanos de 16–35 anos (excluindo os membros da diretoria da P.L.J.S.)

O concurso é dividido em 2 partes:

- 1) 16 – 24 anos
- 2) 25 – 35 anos

O Concurso é dividido em 4 categorias:

- a) "Beletristika" — contos curtos, anedotas, novelas.
- b) "Poezija" — poesias, ou seleção de poesias (cada poesia será avaliada separadamente, a não ser que as poesias façam um ciclo ou uma sequência, neste caso serão considerados como unico trabalho).
- c) "Žurnalistika" — reportagens, descrição de acontecimentos, considerações sobre assuntos atuais. Os temas podem abranger: politica, religião, esporte, artes, assuntos comunitários e outros.
- d) "Dvikalbė sritis" — Para os participantes que sabem pouco ou não sabem escrever em lituano, é dada a oportunidade de escrever na lingua de seu país. Os artigos devem se referir à temas lituanos e ser de aspecto jornalístico.

O autor deve procurar alguém que possa traduzir o seu trabalho para um lituano correto e deve enviar o trabalho nas 2 linguas.

Os participantes tem liberdade de escolha quanto ao tema, e comprimento do artigo. Pode-se escrever mais de um trabalho e pode-se participar em mais de uma categoria. Os trabalhos devem ser batidos à máquina deixando sempre uma linha em branco. Em cada página escrever o pseudônimo e num envelope separado colocar o verdadeiro nome, sobrenome e endereço. Deve-se mencionar a idade, o grupo e a categoria. Os trabalhos devem ser enviados para a séde da P.L.J.S.

P.L.J.S. Konkursas

1573 Bloor St. W.

Toronto, Ont. — Canada

M6P1A6

Todos os trabalhos devem ser remetidos até 1/12/78.

Os premios em dinheiro serão dados um para cada categoria, tanto no 1º como no 2º grupo, no total de 8 premios.

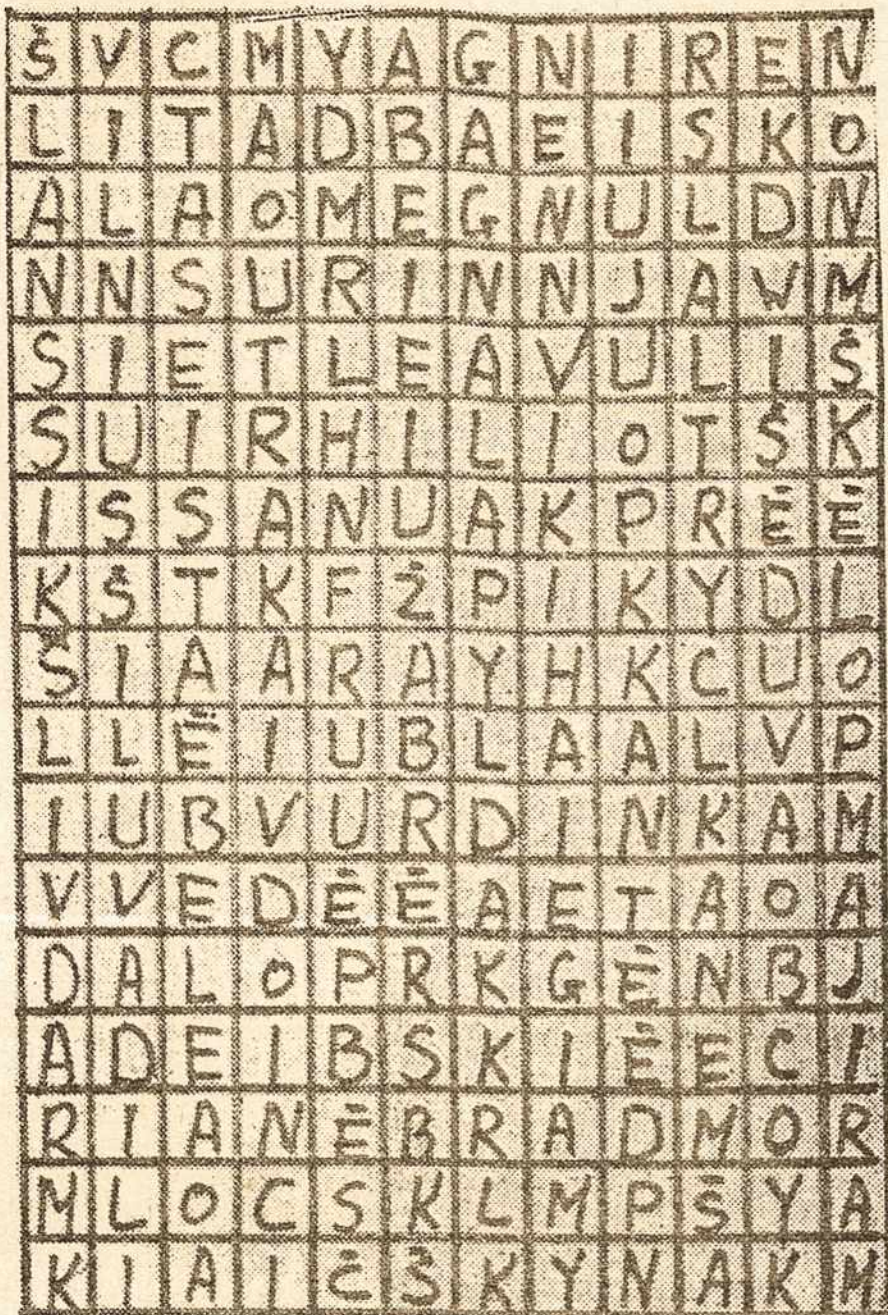

Hamiltono "Gyvataro" šokėjos koncerto metu Čikagoje. Nuotr. L. Meilaus

KULTŪRA
YRA PATS REIKŠMINGIAUSIAS
TAUTOS SUBRENDIMO ŽENKLAS
J. Eretas

MŪSŲ LIETUVA III Žiėsiems

GALVOSŪKIS

Siame raidyne yra pasislėpusios šios Lietuvos vietovės: Neringa, Palanga, Anykščiai, Klaipėda, Marijampolė, Plungė, Radviliškis, Šiauliai, Kaunas, Vilnius, Juodkrantė, Šiluva, Biržai, Tauragė, Trakai, Darbėnai, Ašmena, Krėvė.

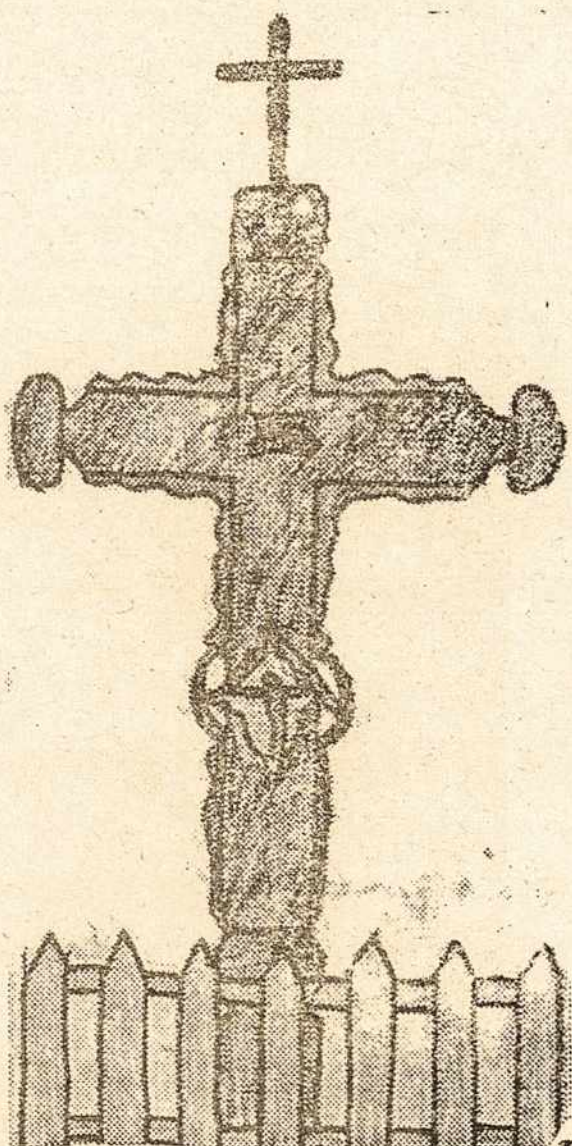
Kas jas suras, apibrėš ir pirmasis atneš ar pasiųs į redakciją, gaus dovaną – knygą.

KĄ AŠ ŽINAU APIE DABARTINĘ LIETUVĄ

Dabartinė Lietuva yra komunistų okupuota. Ūkininkai neturi savo nuosavų ūkių, nes jie buvo iš jų atimti. Jie dabar dirba kolchozuose. Lietuviai daugiau nebegali nieko pirkti su litais, nes juos rusai atėmė ir pakeitė rubliais. Daugelis lietuvių, gyvendami kitur, siunčia siuntinius į Lietuvą, bet jų pasiuntimas dabar labai daug kainuoja. Rusai neleidžia lietuviams keliauti, kur jie nori. O išvažiuoti iš Lietuvos jiems labai sunku gauti leidimą. Gyvenimas rusų okupuotoje Lietuvoje dabar yra negeras. Lietuviai Lietuvoje negali laisvai kalbėti ir kur nori dirbti.

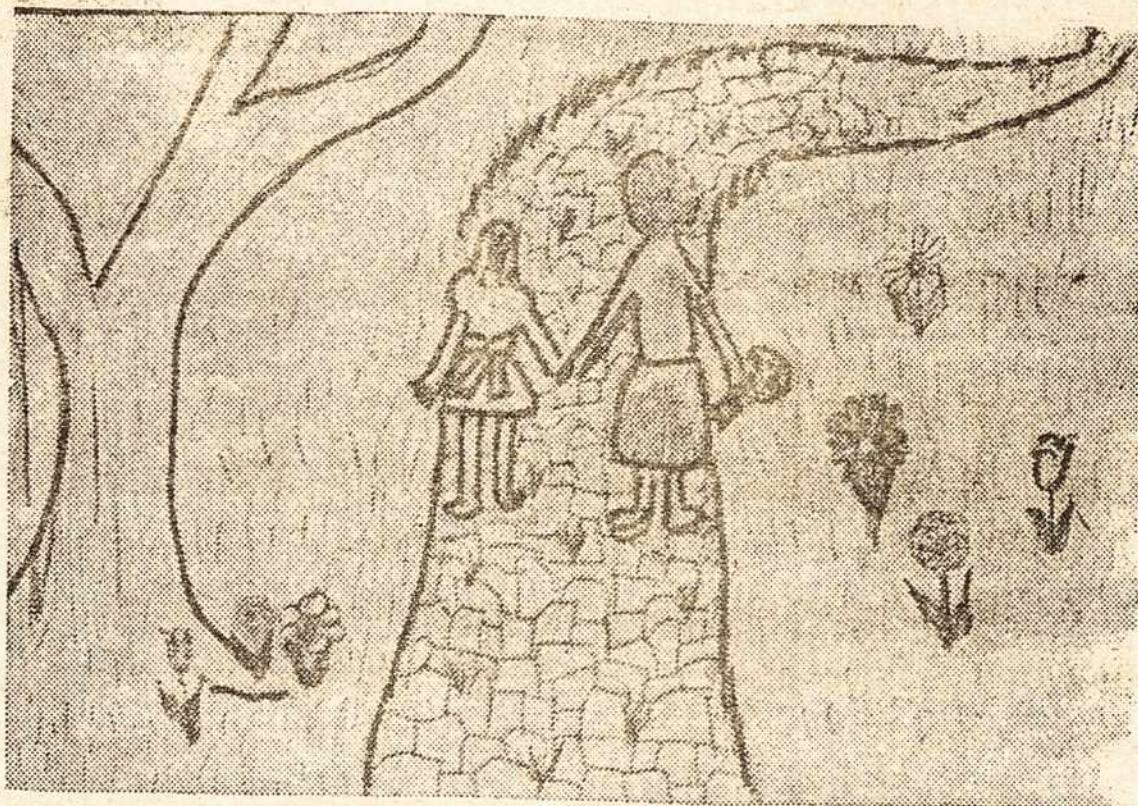
Linas Gilvydis,

Detroito "Žiburio" lit. m-los VIII sk. mokinys. "Skambutis".

Šiandien Lietuva yra kryžiuojama už laisvę ir tikybą.

Piešė Algis Sedonis, Dariaus Girėno lit. m-los mokinys

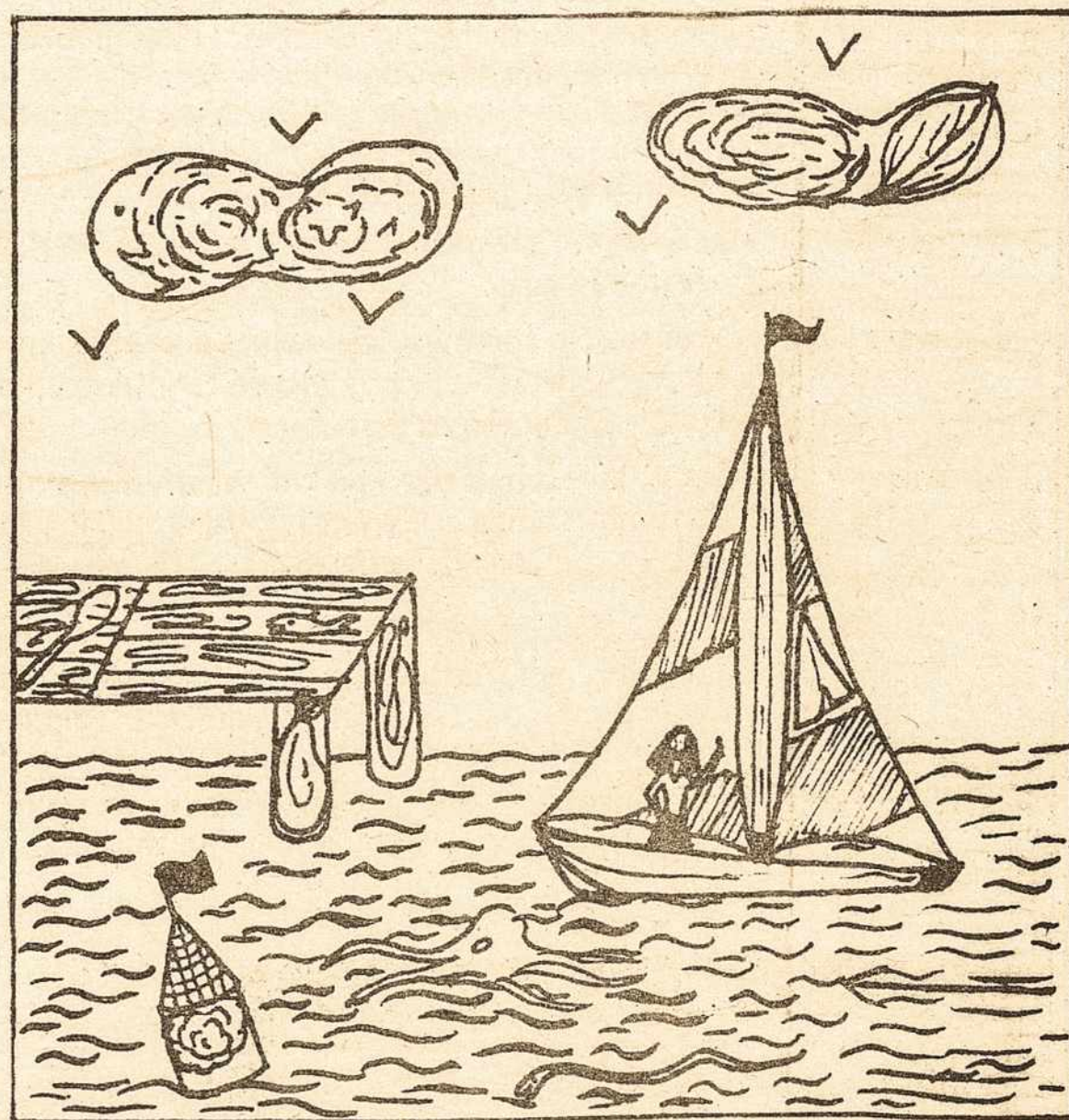
Nunešim gėlių prie partizano kapo.
Piešė Dalia Polikaitytė, Marquette Parko lit. mokyklos 6 sk. mokinė

GRAŽUS METŲ LAIKAS

Mano gimtadienis yra pirmą dieną pavasario. Pirmos gėlės pradeda žydėti pavasarį. Dėl to aš laikiu žiemos galo. Mano mėgiamiausios gėlės yra: tulpės, rožės, ramunės ir linai.

Pirmosios pavasario gėlės yra: tulpės, krokusai, žibutės ir jacintai. Mūsų kieme aš turiu persiką, kuris žydi ružavais žiedais. Mes kieme turime du inkilus. Pereitą vasarą paukščiai neatskrido. Gal šitą pavasarį bus. Pavasaris yra gražus metų laikas.

Lina Šliažaitė,
Marquette Parko lit. m-los II sk. mokinė.

YILNELE

Rūta D.

Suraskite: pieštuką, mėnulį, žuvytę, aštuonkojį, bananą, lapą, kriaušę, palapinę, strėlę, šaukštą, katytę ir ledus

Literatūra ~ Dailė ~ Mokslas

"Gulago salyno" pabaigtuvės

PRANYS ALSĖNAS

Toronto "Star" pranešimu, Aleksandras Solženicinas pareiškė turįs teisę pailsėti, nes užbaigęs milžinišką darbą — tritomį "Gulago salynas". Kurį laiką knygų neberašysias dėl to, kad būtų darba užbaigęs, bet dėlto, kad negalys daugiau skirti laiko registruoti tokiems baisiems dalykams. "Star" teigia, jog šis A. Solženicino veikalas užbaigęs nepralenkiamą antihumaniškumo registracijos rekordą.

"Gulago salyno" trilogija esanti trijų storų tomų vertimas į anglų kalbą. Tų tomų turinio surinkimas ir parašymas A. Solženicinui užėmęs daugiau kaip dešimtmetį, ir tai nelaisvo gyvenimo aplinkybėse. Didžiąją dalį tų tomų jis parašęs dar Sovietų Sąjungoje gyvendamas ir netgi Gulago stovyklose. Jis turėjęs tuo pačiu metu rašyti du darbus, kad netikėtai užkluptas galėtų parodyti "nekalto turinio" tekstą... Kai tik baigdavo kurią nors dalį, įduodavo vienam ar kitam labai ištikimam savo draugui, kad paslėptų, niekad nebuvęs knygos rankraštis vienoj vietoj slepiamas — visad tik dalimis, skyriais.

A. Solženicinas pripažįsta, kad jo trilogija "Gulago salynas" esanti "kapoto turinio" ir nevieningo stiliaus. Ji esanti tokia, kokios buvo sąlygos ją kuriant. Tenai, galimas daiktas, esą pasitaikančių ir neviseškai tikrų epizodų, nes juk neviskas buvo jo paties pergyventa.

Nežiūrint to, "Star" teigimu, tai vis dėlto esąs užbaigtas rekordinis antihumaniškumo ir antiteisingumo darbas, kokio nėra buvę ligšiolinėje literatūroje.

"Literatūra" esąs gal netinkamas žodis, sako dienraščio "Star" bendradarbis. Tenai esą rašoma apie antižmogišką brutalumą, 12 ir daugiau valandų darbo dieną, pusdių gyvenimą, milžiniškus šalčius Arktikos miškuose ir t.t. Tačiau rašymo eigoj A. Solženicinas atverias ir širdį veriančių epizodų. Pvz. jis aprašo poetiško grožio vaizdą, kuriame staiga atsiranda policija, brutaliai malšinanti sukilusius darbo vergus. Jauna ukrainiečių pora, nesenai susituokusi pačioj stovykloj, sutraiskoma tankų.

Ir taip per visus tris didžiulius "Gulago salyno" tomus — tragiškas stovyklose laikomų

ALEKSANDRAS SOLŽENICINAS
sovietinio kalinio uniformoje

žmonių likimas, jų svajonės apie ateitį ir t.t. Drauge tai ir kaltinamasis aktas sovietų diktatūros vadams, jų valdymo sistemai ir net Vakarams. Pasak "Staro", Solženicinas esą nemažiau piktas ir ant Vakarų pasaulio, kuris užmerkęs akis prieš sovietinį antihumanizmą ir dedasi "nieko nematęs".

— Visi jūs, laisvę mylintieji kairiojo sparno išminčiai Vakaruose! Jūs atsižadėję ir palikot darbininkus! Palikot juos savo valiai ir daliai!

— Jūs progresyvieji amerikiečiai, vokiečiai ir prancūzai studentai! Ar dar bent kiek jums rūpi šitokios knygos, kaip ši — manoji?

— Jūs greičiausiai manote, jog tai nereikalingas darbas ir tuščios pastangos?!

— Galimas daiktas, jūs staugate kada nors atsikvošėsite, gal tik tada, kai patys būsite priversti žengti žingsnį į Gulago salyno krantą...

Šis paskutinysis tomas esąs skirtingas nuo kitų dviejų. Šiame tome pirmoj eilėj rašoma apie brutalų sovietų barbarizmą, apie visais kraštais ir kampais kyšantį neteisėtinumą, apie milijonus Gulago salyno vergų, kurie, Stalinui mirus, dar pajėgė sukilti ir paskelbti revoliuciją prieš antihumaniškumą. Jie šaukė ir grasino, jog JAV prezidentas H. Trumanas ruošiasi numesti ant stovyklų ad-

ministratorių ir prižiūrėtojų galvų atominę bombą...

Tokių sukilimų ir revoliucijų buvę daug kur (Kengire ji truko net 40 dienų). Slaptoji policija buvusi panikoje. Kaliniai jautė, kad laisvė jau čia pat — už spygliuotų vielų! Vienok Maskva nutarė "gelbėti padėti". Ji atsiuntė tankus ir iki dantų ginkluotus enkavedistus, prieš kuriuos vien tik gelžgaliams ginkluoti kaliniai neatlaikė ir daugelis jų žuvo.

A. Solženicinas trečiame tome rašo, jog Stalinui mirus 1953 m., padėtis truputį pasikeitusi, bet nedaug. N. Chruščiovas galėjo pakeisti daug ką

gerojon pusen, bet jis "nesuprato savo pareigų ir paskirties". Jis tai paliko beveik senojoje būklėje ir pradėjo "žaidimą" su Kuba, su raketomis, su abstrakčiuoju menu ir t.t. A. Solženicinas, 1967 m. užbaigęs anas pastabas, jautė tik labai mažą permainą ir mažą pagerėjimą sovietinio valdymo metoduose, bet ne principuose.

Rekomenduoti ar nerekomenduoti šį trečiąjį "Gulago salyno" tomą skaitytojams, anot "Star", esąs nereikalingas rūpestis, nes skaitytojais patys žinios ką daryti. Tos knygos tai tam tikros rūšies klasika, gąsdinantis politinis dokumentas, paruoštas bene stipriausio šių laikų tos rūšies rašytojo.

Tėviškės žiburiai

KNYGOS

Anatolijus Kairys — TRYS DRAMOS. Išleido Dialogas. 1978. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoj. Tiražas 500 egz. Kietais viršeliais. 160 psl. Kaina 6 dol.

Populiarus ir mėgstamas dramaturgas (pasireiškęs ir beletristikoj bei poezijoj) šioj naujoj savo knygoj pateikia tris dramas: Rūtelė, Saulės rūmai ir Žmogus ir tiltas. Pastaroji vaidinta iš rankraščio Clevelande, Chicagoj, Hamiltone, Toronte, New Yorke ir Waterbury.

J. I. Kraševskis — VITOLIO RAUDA. Vertė Povilas Gaučys. Su autoriaus portretu, 50 Vinco Smakausko medžio raižinių ir dviem originaliais tituliniais puslapiiais. Chicago. 1977. Išleido prel. Juozas Karalius. Meninė priežiūra V.O. Virkau. Kalbą žiūrėjo Pr. Razminas. Spaudė M. Morkūno spaustuvė, 286 psl. Kaina 6 dol.

Josef Ignacy Kraszewski, šio veikalo autorius, buvo 19 šimtmečio lenkų rašytojas (1812-1885), kilęs iš istorinės Lietuvos, gyvenęs ir Vilniuj. Veikalo vertėjas jį apibūdina kaip vaisingiausią iš visų lenkų rašytojų: "Jis parašė ir išleido 600 tomų raštų, neimant dėmesin daugybės laiškų, paskelbtų žurnaluose ir dienraščiuose, nekaltant apie privačius laiškus, sudarančius keliasdešimt tūkstančių vienetų. (...) Kaip darbo milžiną, neturintį sau lygaus Lenkijos istorijoje, lenkai jį labai gerbia ir vertina."

"Vitolio rauda" yra mitologi-

nė poema iš Lietuvos praeities. Ji, kaip sako vertėjas, "buvo kelių lietuvių kartų labai mėgstamas veikalas". Jo žodžiais, "dar ir dabar mus žavi romantinės senovės Lietuvos vaizdavimas, ypač kai jis idealizuoja senovės lietuvių dorybes".

Šis "Vitolio raudos" vertimas (P. Gaučio kruopščiai atliktas) yra jau ketvirtas. Pirmasis vertėjas buvo aušrininkas Andrius Jonas Vištelis-Višteliauskas (JAV Lietuvis); jis šią poemą išleido 1881 savo lėšomis. Antrasis vertimas — Fausto Kiršos (išleistas 1924 Kaune); trečiasis — J. Talmanto (1925 Kaune).

Įdomios šio leidinio iliustracijos. Jų autorius — Vincas Smakauskas (W. Smokowski), dailininkas ir grafikas, gimęs 1797 Vilniuj, miręs 1876 Krikėnuose, Vilniaus apskr., 17 metų vertėsis gydytojo praktika Varšuvoj, draugavęs su poetu Adomu Mickevičium ir domėjęsis Lietuvos praeitim. Jis laikomas medžio raižinių pradininku Lenkijoje ir Lietuvoj.

Juozas Kaributas, TEATRINIO VARGO KELIAIS. Memuarai. Autoriaus leidinys. Spausdinta Romoje. Labai gausiai iliustruota aiškiais ir įdomiais nuotraukomis. Knyga kietais viršeliais. 191 psl., didesnio formato. Kaina 10 dol.

Antanas Maceina, FILOSOFIJOS KILMĖ IR PRASME. Išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija. Piazza della Pilotta 4. 00178 Roma. Italy) 1978 m., 330 psl.

Ar pas mus kitaip?

Padėkite išlikti lietuviams!

Kai lietuviška spauda ateina po pusmečio

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Mūsų bendradarbė Venecueloje

Prieš metus buvau rašiusi, kokius didelius sunkumus turine su spauda P. Amerikoje. Šiandieną, po metų laiko, tas pats klausimas, ne tik neišsprendė mūsų naudai, bet dar pablogėjo. Normaliai, jei gauname spaudą, siųstą paprastu paštu, mus pasiekia per 6-7 mėn. Šiandieną mane pasiekė laikraštis, išsiųstas lygiai prieš metus. Nežinia kur jie sulaikomi -- ar pas jus pašte, ar pas mus. Sunku ką nors apkaltinti, jei nežinai faktų.

Bet tai dar neviskas — yra atvejų, kuriuos turime kaltinti. Kaikurių lietuvių laikraščių administracijos, gal ir visai be blogos valios, daro mums, skaitytojams, didelę žalą. Jos pvz. savaitinį laikraštį atsiunčia viename ryšulėlyje 6 numerius, t. y. 6 savaitinių laikraštis. Pirmas laikraščio numeris, išėjęs į viešumą, mums nėra tuojau pasisunčiamas, bet laukiama administracijoje, kol susirinks 6 savaitinių numeriai ir tik tada mums išsiunčia. Jei pašte jie išbūna 6-7 mėn., gauname laikraštį jau beveik 8 mėnesių senumo. Kitas savaitinis laikraštis daro tą patį, tik įdeda dviejų savaitinių numerius. Norėtume žinoti, ar administracijos tai daro ekonominiais sumetimais?

Gerbiamos spaudos administracijos, supraskite mūsų ir taip sunkią spaudos gavimo dalį. Prašome taip nebedaryti — mes esame ir taip jau vispusiškai nuskriausti, atskirti nuo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės gyvenimo. Čia pragyvenimas ir uždėtis labai skirtingas nuo JAV ar Kanados gyventojų. Čia darbininkas per savaitę uždirba tiek, kiek JAV-se ar Kanadoje per vieną dieną. Visame pasaulyje gyvenimas pabrango, o čia dar daugiau, nes beveik visas importuota. Čia geri vyriški marškiniai kainuoja iki 85 dolerių. Spaudos užsisakyti oro paštu nepajėgiame.

Dėl tokių visokių sunkumų ir nesklaidumų lietuvių spaudos skaitymas labai menkas — yra šeimų, kurios neskaitytų nė vieno laikraščio. Jaunimas neskaitytų lietuviškų laikraščių visai, nes nemoka lietuviškai skaityti. Senoji karta noriai skaito lietuvišką spaudą. Yra tokių, kurie turi užsiprenumeravę laikraštį ir žurnalų net po keliolika, bet paprastu paštu.

Spauda mažose lietuvių kolonijose yra didelė priemonė nutautimui sulaukyti ir lietuvių palaikyti. Nepakankama spaudos informacija verčia mūsų žiūrečius ieškoti kitų galimybių, prisijungiant prie vietos žmonių gyvenimo.

Pavyzdžiai, mes niekuomet nežinome, kada ir kokie yra skelbiami konkursai; sužinome tik tada, kai po 6-7 mėn. buvo įteikta tam ar kitam spaudos mylėtojui spaudos premija. Atrodo, Pietų Amerikoje neatsiranda nė vieno spaudos darbuotojo, kuris parašytų novelę ar gautų kitokią premiją. Visos premijos atitenka tik JAV ar Kanados tautiečiams. Mes, žinoma, džiaugiamės jų laimėjimais, bet gal ir pas mus atsirastų mėgėjų dalyvauti konkursuose.

Gal Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, atsižvelgdama į tokią sunkią spaudos gavimo problemą, apie svarbesnius pasaulio lietuvių įvykius informuotų laiškų forma mūsų centro valdybos pirmininkus, o šie praneštų mūsų bendruomenei. Jei turime tokius didelius sunkumus su spaudos gavimu, ieškokime kitų kelių, kurie daugeliu atvejų galėtų išspręsti susidariusias problemas. Neleiskite mums visai išnykti iš lietuviško gyvenimo horizonto. Padėkite mums! Mūsų gyvenimas čia ir taip daug liūdnesnis, nuobodesnis. Mums pramoga

retas įvykis, mes graibstomės už visko ir stengiamės išnaudoti kiekvieną progą. Mūsų tarpe yra dar veikėjų, kurie veža lietuvių vežimą ir dar nori vežti. Neatimkime jiems noro dirbti mūsų naudai. Padėkite mums išlikti lietuviams, nes savo krašto meilę tebejauciame savo širdyje.

TĖVU ŽEMĖ LIETUVA
MŪS ŠIRDYJE VISADA!

OLIMPIADA DOS IMIGRANTES 1978

III OLIMPIADA DOS IMIGRANTES

Jau galutinai paruošta olimpiados dalyvių uniforma, kuri atrodo puiki.

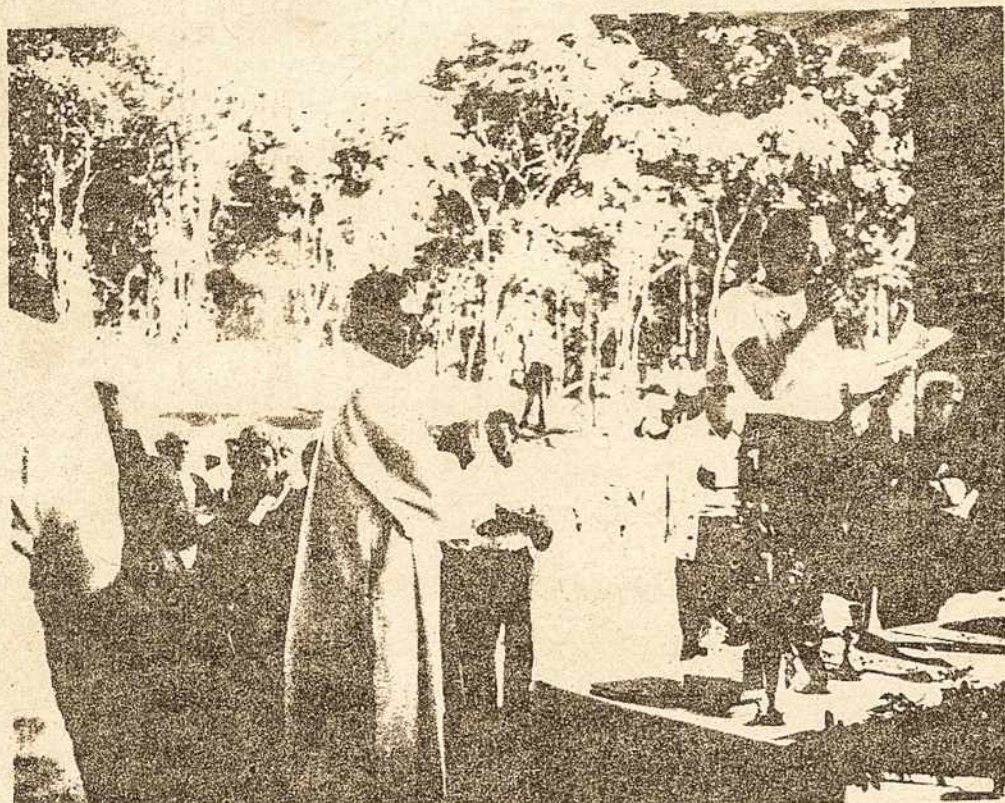
Praėjusią savaitę vyko oficialus įsirašymas į olimpiadą. Sekančiam ML numerį bus įdėtas olimpiadon įsirašiusių lietuvių kilmės sportininkų — atletų sąrašas.

Dar renkama finansinė parama sportininkų uniformai apmokėti. CIRURGIA PETEAN LTDA., Rua São Sebastião, 649, Ribeirão Preto, SP. davė CR\$. 2.080,00 p/camisas basket.

Garsioji nepriklausomos Lietuvos krepšinio rinktinė 1938 m. Kaune. Iš kairės: Žukas, Talzūnas, Kriaučiūnas, Puzinauskas, Baltrūnas

MŪSŲ ŽINIOS

LITUANIKA

– Nepaprastas įvykis. – Niekad netikėjau, kad dar yra tiek lietuvių. – Tai gražiausia diena mano 50 metų gyvenimo Brazilijoje.

Tokie ir panašūs išsireiškimai nesulaikomai išsprunka iš dalyvavusiųjų LITUANIKOS atidarymo iškilmėse liepos 9 dieną.

Septyni pilni autobusai, 110 privačių automobilių, apskaičiuota 1.200 žmonių. Tai tik šalti duomenys, nusakantys dalyvių skaičių. O kur visa kita?

Iškilmėse dalyvavusieji korespondentai pažada sekančiam ML numeriui duoti išsamią ir smulkią korespondenciją. Tačiau yra kviečiami visi tautiečiai išreikšti savo įspūdžius apie pačią LITUANIKĄ ir jos atidarymo iškilmę. Parašykite, kad ir trumpai, ML vos redakcijai.

ŽIEMOS STOVYKLA VAIKAMS

Liepos (julho) 9 d. grupė skautų – Rūtėlės vaikų išvyko į Šimkūnų ūkį (Sta. Isabel) iš anksto numatytai žiemos stovyklai. Numatyta stovykloje praleisti savaitę.

Kitą savaitę prasidės pirmoji LITUANIKOJ ateitininkų stovykla. Jai talkininkauti atvyko iš Los Angeles Linas Kojelis, pakviestas kaip tik šiam tikslui.

ATSKRENDA

RIMAS PETRAUSKAS

Šio mėnesio 19 atskrenda dr. RIMAS PETRAUSKAS, siunčiamas Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos su Brazilijos lietuvių jaunimu tartis dėl IV-tojo PLJ Kongreso, kuris bus Europoje 1979 metais. Dr. Rimas pasiliks tarp mūsų iki šio mėn. 27 dienos. Tada pranešė telegrama iš Kanados Dainora Juozapavičiūtė, PLJS vicepirmininkė.

PAKVIETIMAI Į "ELDORADO"

Rugpjūčio 6 dieną Seselių Pranciškiečių salėje bus suvaidinta Anatolijaus Kairio 3 veiksmų drama ELDORADO. Pakvietimus jau galima gauti abiejose klebonijose ir pas vaidinimo rengėjus – ŽILVITĮ.

ESPERANTISTŲ KONGRESAS

Šio mėnesio 17 – 22 d.d. Marilija, SP. įvyks PIRMASIS LOTYNU AMERIKOS ESPERANTININKŲ KONGRESAS, kuriame dalyvaus ir kitų kontinentų atstovai. Tai didelis vienos pasaulinės kalbos sąjūdis, kuris, nors iš lėto, kasdien vis plinta.

Esperanto kalbos pradininkas, kaip žinoma, yra lietuvis izraelitas, dr. L. ZAMENHOF, gimęs Balstogėje, anuometinėje (1859 m.) Kauno gubernijoje

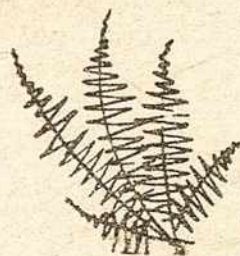
AGUA RASA

Sekančio sekmadienio (liepos 16 d.) lietuviškos Mišios N. S. de Lourdes bažnyčioje 8,20 val. bus laikomos už a.a. ALBINĄ SABA LIAUSKĄ.

Mišias užprašė NASTAZIJA SABALIAUSKIENĖ-GREIČIŪTĖ

NOTÍCIAS O Prefeito de Marília oferecerá aos participantes do Primeiro Congresso Latino-Americano de Esperanto, durante os dias em que durar o congresso, passagem gratuita nos ônibus da cidade, bastando apresentar o cartão de inscrição no Congresso para gozar a regalia.

Existe, no Japão, uma grande comunidade religiosa – OOMOTO – que em seu Regulamento – item 4.º – determina que os seus fiéis estudem o Esperanto.

KUN. ŠILEIKA SVEIKINA

Kun. Šileika sveikina iš Barbacenos, Minas Gerais. Ten jis atlieka su 25 kitais kunigais saležiečiais dviejų mėnesių 'atsinaujinimo kursą'. Kursas vyksta vietiniam saležiečių institute. "Institutas – didžiulis. Vienas pastatas yra eksternatas ir oratorija, kitas – rekolekcijų namai; yra taip pat ir noviciatas". Kurse dalyvauja taip pat 5 argentiniečiai – 3 iš Rosario, 1 iš Buenos Aires ir 1 iš Ugnies Žemės. "Ugniažemietis – tikras milžinas, beveik du sykių kun. Urbaitis, aukštas ir proporcingas". Įdomu, kad jie visi pažįsta lietuvius (kurgi nėra tų lietuvių?) ir apie juos gražiai atsiliepia.

Lietuviškai kalbanti

Vyrų – moterų – vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING

médica

HOMENS – SENHORAS

CRIANÇAS

nuo 8 iki 12 val.:

Av. Eulina, 99 – V. Sta. Maria (skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emilio Carlos – B. do Limão)

nuo 14 iki 18 val.:

Rua Quartim Barbosa, 6 (paskutinė stotis onibus Vila Santista - Bairro do Limão).

Tel. 265.7590

ESPERANTISMO

NELSON SILVEIRA

O Esperanto tem futuro

Terminamos hoje, nossas considerações sobre o primeiro Congresso Latino-Americano de Esperanto, que se realizará em Marília (SP), de 17 a 22 de junho vindouro.

Mas, não param aí as atividades dos esperantistas brasileiros. Outros encontros já estão sendo programados para 1979 e 1980, enquanto se aguarda 1981, quando Brasília receberá a visita de esperantistas de todo o mundo.

Acreditamos em um futuro mais feliz para a humanidade, quando o Esperanto for adotado por todos os povos como a segunda língua de cada um. Acreditamos em mais eficiente troca de idéias entre os diversos grupos humanos, o que resultará em benefício de todos os povos e concorrerá para que os homens do mundo inteiro mais se estimem.

Nenhuma boa causa, até hoje, triunfou sem trabalho e sem paciência. Compreendendo isso, é que os esperantistas saberão esperar pela vitória do Esperanto.

E quando isso acontecer, todas as incompreensões, todas as hostilidades e toda a ignorância, que ainda atingem o ideal esperantista, serão esquecidas, para que o bem comum possa ser plenamente usufruído.

A utilidade do Esperanto, no emaranhado em que está envolvido o mundo de hoje, é tão cristalina, que só os acomodados e egoístas não a reconhecem. Mas, como tudo que não concorre para o bem geral, eles também perderão sua influência. E o ideal esperantista, definitivamente implantado nos corações humanos, redimirá a humanidade e tornará os homens mais felizes.

Folha da Tarde, 20.1.78.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarda chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças. Mini-sombrinhas, tipo italiano e alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 104.519.617

C.R.C.80.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274.0677 - (Res. 274.1886)
São Paulo

MŪSŲ ŽINIOS

Šv. Juozapo Vyrų Brolijos vardu
SVEIKINU

didžiai gerbiama Kleboną, kun. **JUOŽĄ ŠEŠKEVIČIŲ**, jo kunigystės sidabrinio jubilėjaus proga.

Antanas Rudys, pirmininkas

Brazilijos Lietuvių Bendruomenė turi garbės

pasveikinti kun. **JUOŽĄ ŠEŠKEVIČIŲ**

V. Zelinos parapijos Kleboną ir BLB-nės Tarybos narį jo kunigystės sidabrinio jubilėjaus proga ir jam palinkėti kuo geriausios sėkmės.

BLB-nės Valdyba

S.V E I K I N A M E

KUN. JUOŽĄ ŠEŠKEVIČIŲ

V. ZELINOS PARAPIJOS KLEBONĄ
JO SIDABRINIO KUNIGYSTĖS JUBILIEJAUS PROGA
DIDŽIUODAMIESI JO RYŽTU IR PASIŠVENTIMU
DVASINIAM BEI KULTŪRINIAM
LIETUVIŲ KOLONIJOS LABUI
IR JAM LINKIME SVEIKATOS, KANTRYBĖS
IR DAUG DIEVO PALAIMOS
KILNIOJ, NORS IR NELENGVOJ, JO MISIJOJ

ML redakcija ir administracija

Šv. Kazimiero p-jos kunigai ir parapiečiai

V. Zelinos Šv. Juozapo parapijos kleboną
KUN. JUOŽĄ ŠEŠKEVIČIŲ,

švenčiantį sidabrinį kunigystės jubiliejų, širdingai sveikina, dėkoja už nenuilstamą darbą parapijos labui ir prašo gausių Dievo malonių

VILA ZELINOS
Maldos Apaštalavimas
Moterų draugija

Jaunatviškas lietuvių jaunimo choras nori pasveikinti

KUN. JUOŽĄ ŠEŠKEVIČIŲ

laimingai sulaukusį 25-ųjų metų kunigystės jubiliejų ir jam palinkėti sėkmingai toliau dirbti dėl jaunimo ir lietuvių išlaikymo Brazilijoje.

Kristina Valavičiūtė
choro vadovė

Šio ML numerio

Garbės Leidėjai

MARIJA ir STASYS REMENČIAI

vedybinio gyvenimo auksinio jubilėjaus proga.

Jedviem bei visai Šeimai sveikinimai ir geriausi linkėjimai sveikatos ir gausios Viešpaties palaimos.

ML administracija

LIETUVIŲ KATALIKŲ ŠV. JUOŽAPO BENDRUOMENĖS
choras širdingai sveikina kleboną **KUN. JUOŽĄ ŠEŠKEVIČIŲ**
švenčiantį kunigystės sidabro jubiliejų.

Gerasis Dievas telaimina jubiliatą visuose jo darbuose ir sumanymuose.

Toronto, Ont. M6R 2N5 551-3098 S. ir F. Janavičiai

São Paulo **A T E I T I N I N K A I** – jaunučiai, moksleiviai, studentai ir sendraugiai su džiaugsmu prisimena didelį at-kų veikėją ir dabartinį Dr. Elizejaus Draugelio MA kuopos kapelioną **KUN. JUOŽĄ ŠEŠKEVIČIŲ**, švenčiantį 25-ųjų metų kunigystės jubiliejų širdingiausiai sveikina ir linki dar daug laiko darbuotis ateitininkijos ir jaunimo labui.

ŠIRDINGAI SVEIKINAME

Kun. **JUOŽĄ ŠEŠKEVIČIŲ** 25-ųjų metų kunigystės jubilėjaus proga ir

LINKIME

dar daug pasidaruoti Lietuvių Tautos labui.

Aušros Choras
Moóca

KUNIGA JUOŽĄ ŠEŠKEVIČIŲ, S. Paulo lituanistinės mokyklos vedėją, švenčiantį sidabrinį kunigystės jubiliejų, širdingai sveikiname.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS

Mokytojai
Mokiniai
Tėvai

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA
MŪSŲ LIETUVA
Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.
Diretor responsável
VYTAUTAS BACEVIČIUS
Redige: Equipe Editorial
Administrador: Stanislao Šileika

METINĖ PRENUMERATA: 150 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 700 kr.
Paskiro numerio kaina: 3,00 kr. Užuojaus ir sveikinimai nuo 60 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti: "Stanislao Šileika" vardu.

Straipsnius ir korespondenciją redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį; vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini neveliau kaip iki sekmadienio vakaro.